THOMAS DE AQUINO
Frankreich (?), 2. Hälfte 13. Jh.
Quelle: http://manuscripta.at/?ID=26098
Copyright: Admont, Benediktinerstift

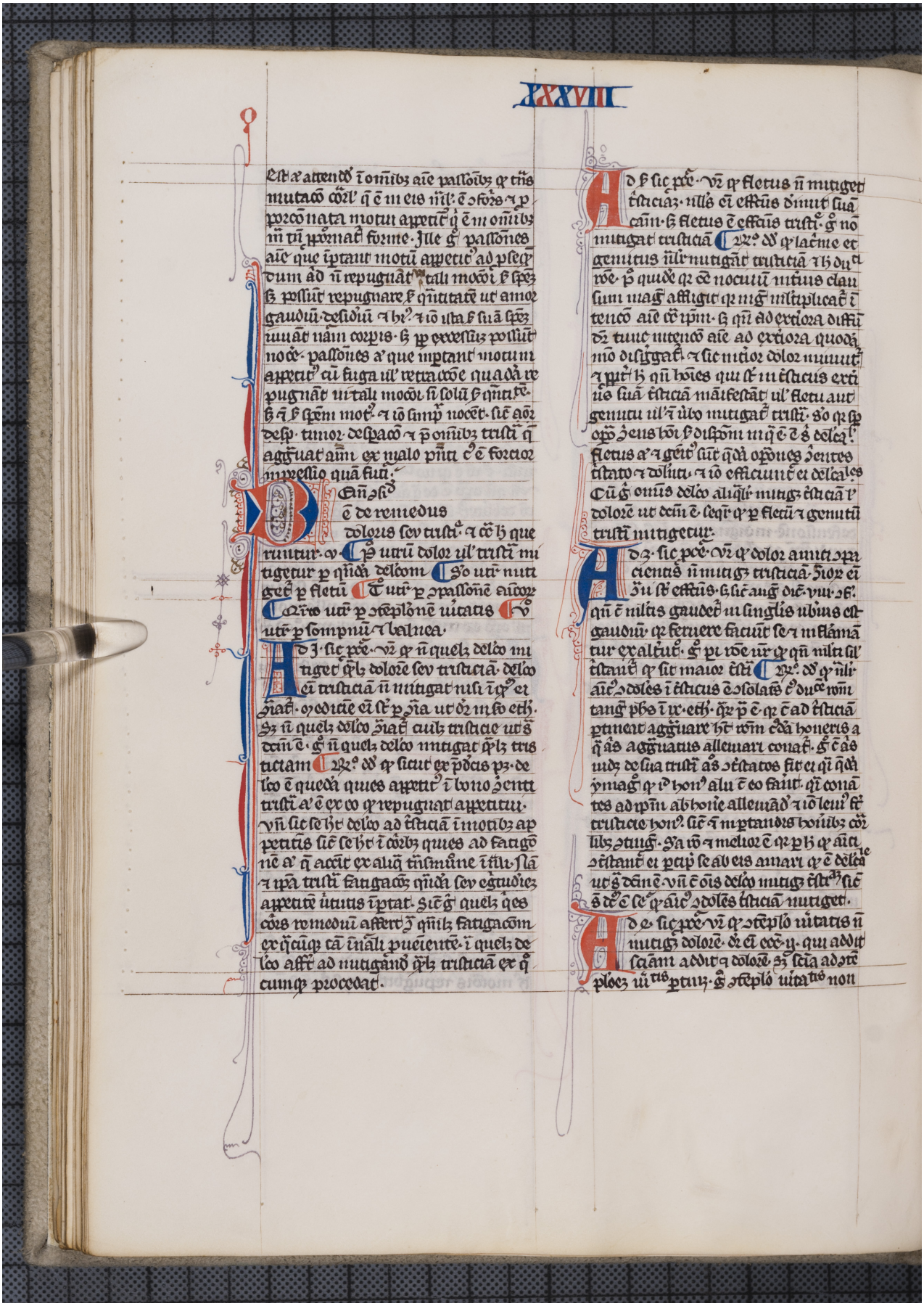

XXXVIII

Est autem attendendum omnibus animae passionibus quae tristitiae mutationem corporalem quae est in eis nisi secundum quod per concupiscentiam naturae motum appetitus quae est in omnibus nisi tantum formae. Ille enim passiones animae quae inpetant motum appetitus ad pleasantum aliquid repugnant tali motui et spes illi possunt repugnare et quantitate ut amor gaudium desiderium et hoc. et ideo ultra et sua spes minuat nam corporis et per excessum possunt nocere passiones autem quae inpetant motum appetitus ut fuga vel retractione quae quidem repugnant uni tali motui si solum et quantitate et si spem motus et ideo simpliciter nocent sicut aut desperatio timor desperatio et omnibus tristitia aggravat animam ex malo praesenti et fortior impressio quam fuit.

Quinto

Et de remedius dolorus seu tristitiae et ea quae huiusmodi sunt dolor vel tristitia mitigetur per aliquid delectabile. Sed uni mitigetur per fletum. Tertio uni per passionem aliorum. Quarto uni per repletionem unitatis. Quinto uni per somnum et balneum.

Ad I sic proceditur. Videtur quod dolor mitigetur per dolorem seu tristitiam. Dolor enim tristitiae non mitigatur nisi in quantum est. et ideo cum ei se per ira ut dicit in libro ethicorum. Sed non quidem dolor iniuriae auget tristitiam ut dicunt. Non mitigat per tristitiam. Sed non quidem dolor mitigat per tristitiam. Sed contra quod sicut ex praedicatis patet. dolor est quaedam quies appetitus in bono. Sed tristitia est ex eo quod repugnat appetitui. Nunc sic se habet dolor ad tristitiam in motibus appetitus sicut se habet in corporibus quies ad fatigationem. Et quia accidit ex aliquo tristitiae in illo. Sed et ipsa tristitia fatigatio quidem seu exercitio appetitus inpetat. Sicut igitur quies corporis remedium affert. Sed quidem fatigationem ex quibusdam tamen in aliquibus pueritiae. Et quidem dolor affert ad mitigandum et tristitia ex quibusdam cum quibusdam procedat.

Ad hoc sic proceditur. Videtur quod fletus non mitigetur tristitia. Nullus enim effectus diminuit suam causam. Et fletus est effectus tristitiae. Et non mitigat tristitiam. Sed contra dicit Augustinus. Quidem quia cum nocuit minus clausum magis affligit quia magis multiplicatur in tenuem aliquem spiritum. Et qui ad exteriora diffundit tunc intenuem aliquid ad exteriora quodammodo disgregatur et sic minor dolor minuitur et per hoc quod homines qui se in tristitia exterius sua tristitia manifestant vel fletu aut gemitu vel in vino mitigatur tristitia. Et quia per opinionem eius boni et delectationem in quibus est dolentes fletus et gemitus sunt quidam operationes eientes tristitiam et dolorem. et ideo efficiunt in eis delectationes. Cum enim omnis dolor aliquis mitigetur tristitia per dolorem ut dicunt et sequitur quod per fletum et gemitum tristitia mitigetur.

Ad II sic proceditur. Videtur quod dolor animi operantis non mitigetur tristitia. Nihil enim in se effectus et sic angit dicit vii. de. quia non est nullus gaudet in singulis ubi est gaudium quod fervere facit sed inflammatur exaltitur et pro vere nur quia nulla sit tristitia et sit maior tristitia. Sed contra dicit quod nihil aliquid dolens in tristitia et solatio et duo non tangit phos in ix. ethi. quia per hoc quod tristitiam pruneat aggravare habet non enim dicit honeris aliquid aggravatus allevari conatur. Et hoc ad mundi de sua tristitia ad operatos fit et qui quidem magis quia hon alu et eo faciunt. qui conantes ad prin abhonie allevandum et ideo levi et tristitiae hon. sic et in pretendis hominibus consilius et magis. Sed ratio et melior est quia per hoc quod aliquid dolens tristitia mitigetur.

Ad III sic proceditur. Videtur quod repletio unitatis non mitigat dolorem. Et ei ecce. quod addit sciam addit quod dolorem sciam addit repletio unitatis pruniz. Et repletio unitatis non